

A Pécsi Ítéltábla a dr. Herczeg Ferenc ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - (jogtanácsos neve) jogtanácsos (jogtanácsos címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a ...Törvényszék 2016. december 6. napján kelt 25. számú ítélete ellen a felperes részéről 28., az alperes részéről 27. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, megállapítja, hogy az alperes megsértette a felperes magántitokhoz fűződő személyiségi jogát azzal, hogy az alperes állományilletékes parancsnoka 2010. júniusában a felperes egészségi állapotára vonatkozó adatait kezelte és nyilvánosságra hozta.

Az alperest terhelő nem vagyoni kártérítés összegét 250.000 (kettőszázötvenezer) forintba leszállítja.

A keresetet ezt meghaladóan tekinti elutasítotttnak.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 20.000 (húszezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Felperes hivatásos szolgálati jogviszonyban állt az alperes jogelődjével, **D. Város Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóságával**.

A Fegyveres Szervek Elsőfokú Felülvizsgáló Orvosi Bizottsága/2002. számú, 2003. január 14. napján kelt határozatával a felperest hivatalos szolgálatra alkalmatlannak minősítette az OEP OOSZI 02-.../2003. számú szakvéleményére hivatkozással. A Fegyveres Szervek Másodfokú Felülvizsgáló Orvosi Bizottsága 2003. március 13. napján kelt .../03. számú határozatával az elsőfokú FÜV Bizottság határozatát helybenhagyta.

A felperes keresete alapján a Sz-i Munkaügyi Bíróság 3.M.1238/2003/36. és a T. Megyei Bíróság Mf.20.056/2005/5. számú ítéletével megállapította, hogy a felperes idegrendszeri megbetegedéséhez vezető stresszhatás szolgálati viszonyával okozati összefüggésben keletkezett, ezért az alperes jogelődjének az 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 162.§, 163.§-ai alapján kártérítési felelőssége fennáll. A bíróságok kötelezték az alperes jogelődjét 13.716 forint havi járadék és 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére. A per során csatolásra került a FÜV elsőfokú határozatában

hivatkozott OEP OOSZI 02-.../2003. számú szakvélemény, a perben kirendelt igazságügyi szakértői szakvélemény az OOSZI vélemény megállapításait értékelte.

A felperes a Sz-i Munkaügyi Bíróságon M.249/2009. szám alatt kártérítés megfizetése iránt terjesztett elő keresetet alperes jogelődjével szemben, hivatkozással arra, hogy a munkáltató károkozó magatartásával okozati összefüggésben nem részesült jubileumi jutalomban és pénzjutalomban. Az alperes jogelődje viszontkeresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes M.1238/2003/36. számú ítéleten alapuló fizetési kötelezettsége megszűnt. A kereset tárgyában a bíróság a pert megszüntette és a keresetlevelet áttette D. Város Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóságához.

Az alperes állományilletékes parancsnoka megkereste az MHHonvéd Egészségügyi Központ Preventív Igazgatóságát az OOSZI 02-.../2003. számú szakvélemény megküldése iránt, és egyben kérdéseket tett fel az alperes sorsszerű megbetegedései és a szolgálati alkalmatlanságot érintően.

A viszontkereset tárgyában M.56/2010. szám alatt folytatott eljárásban az alperes 2010. június 18. napján érkezett előkészítő iratához csatolt az állományparancsnoknak megküldött OOSZI véleményt, valamint dr. F. Cs. elsőfokú FÜV Bizottság Elnöke által az állományilletékes parancsnok részéről feltett kérdésekre adott válaszokat. Az M.56/2010. (új szám: M.364/2011.) szám alatt folyamatban volt per jogerősen befejeződött, a bíróság az alperes viszontkeresetét elutasította.

Jelenleg a felperes által a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság ellen M.88/2012. szám alatt indított perhez kapcsolódó perújítási eljárás van folyamatban (M.221/2013., M.220/2014. szám). A per tárgya a felperes kártérítési igénye, melynek alapja jubileumi jutalom, pénzjutalom, külön juttatás és az M.1238/2003. számú ügyben megállapított járadék felemelése.

Felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a magántitokhoz fűződő személyiségi jogát. Keresete kiterjedt arra, hogy a bíróság kötelezze az alperest az 1992. évi XLIII. törvény (Avtv.) 18.§ (1) bekezdése, 2011. évi CXII. törvény (Info. törvény) 23.§ (2) bekezdés alapján 1.700.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére. Kifejtette, hogy az alperes a felperes hozzájárulása nélkül jutott a felperes különleges adatának birtokába, amikor az OOSZI szakvéleményt beszerezte és ahhoz kapcsolódóan utólagos szakvéleményt kért. Hivatkozott arra, hogy az alperes a személyes adatokat jogellenesen kezelte és jogellenesen használta fel az M.56/2010., M.88/2012. számú perekben.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 500.000 forint nem vagyoni kártérítést és 50.000 forint részperköltséget, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 75/A.§-a alapján kifejtette, hogy az állományilletékes parancsnok nem intézkedhet egészségügyi adatok beszerzése iránt, azokat nem kezelheti és nem kérheti feldolgozásukat, erre kizárólag az orvos, pszichológus, valamint az orvosi bizottság jogosult. Kiemelte, hogy az alperes magatartása a Hszt.75/A.§ (4) bekezdésébe és a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) 5.§-ába ütközött. Utalt arra, hogy az alperes nem hivatkozhat az Avtv.3.§ (6) bekezdésére, mivel a viszontkeresetének elbírálásához kapcsolódóan peren kívül, saját jogi álláspontjának alátámasztása érdekében szerezte be a különleges adatokat. Hivatkozott arra, hogy az alperes adatkezelésének célhoz kötöttsége sem állapítható meg. Nem értett egyet azzal az alperesi

állásponttal, hogy az alperes „védekezéshez való joga” csorbulna a perben, ha orvosi adatokat nem kezelhetne. Kiemelte, hogy az adatok megismerésére a törvényben szabályozott rendben, bíróság útján lett volna lehetőség. Álláspontja szerint nem mentesíti az alperest a jogsértés alól, hogy a 2003. évi perben az OOSZI vélemény rendelkezésre állt, mivel abban az ügyben a bíróság megkeresésére, a felperes felhatalmazása alapján került sor az egészségügyi dokumentáció beszerzésére, és a felhasználást követően azt a bíróság visszaszolgáltatta. Megállapította azonban, hogy a 2003. évi pernek abból a szempontból jelentősége van, hogy az alperes nem magántitkot ismert meg, hanem a felperes személyes adatok védelméhez fűződő jogát, emberi méltóságából fakadó személyiségi jogát sértette meg a különleges adatok megszerzésével. Kifejtette, hogy a felperes a magántitok megsértésének megállapítását kérte, a kereseti kérelemhez kötöttség folytán viszont a bíróság más személyiségi jog megsértését nem állapíthatja meg, ezért a megállapítás iránti keresetet elutasította. Kiemelte, hogy a személyes adatok védelméhez fűződő jog megsértése viszont megalapozza a felperes nem vagyoni kártérítési igényét a régi Ptk.84.§ (1) bekezdés e) pont és 355.§ (1) bekezdése alapján. Álláspontja szerint az okozott sérelmet 500.000 forint nem vagyoni kártérítés kompenzálja, mivel ez az összeg kifejezésre juttatja az eszmei sérelmet, de mértéktartó is, mivel az, hogy az alperes védekezése miatt a perek elhúzódtak, felperes megítélése szerint „tévútra kerültek”, sérelemként nem értékelhető.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes és az alperes terjesztett elő fellebbezést.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a keresetnek helyt adó döntés meghozatalát, az alperes 1.700.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését kérte. Kiemelte, hogy keresete tartalmilag egyértelműen a személyes adatok védelméhez fűződő személyiségi jog megsértésének megállapítására irányult, figyelemmel arra, hogy a speciális jogszabályi rendelkezéseket - Avtv.18.§ (1) bekezdés, Info. törvény 23.§ (2) bekezdés - megjelölte. Utalta arra, hogy a magántitok általános fogalma magában foglalja a külön jogszabályban szabályozott személyes adatok védelméhez fűződő jogot is. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított kártérítési összeg nem alkalmas az okozott sérelem orvoslására figyelemmel az alperesi jogsértéssel okozott pszichés traumára, és arra, hogy ez felelevenítette felperesben az alappert megelőző jogellenes alperesi magatartás következményeit, azt a pszichés meggyőződést alakította ki, hogy ismét egy hosszadalmas és kilátástalannak tűnő küzdelem előtt áll.

Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a nem vagyoni kártérítés összegének 100.000 forintra mérséklését, harmadlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárási és új határozat hozatalára utasítását kérte. Kifejtette, hogy alperes magatartását tévesen értékelte az elsőfokú bíróság munkáltatói adatkezelésként a Hszt.75/A.§-a szerint, mivel a per tárgya nem a munkáltatói adatkezelés, hanem az alperes, mint perbeli fél perviteli célú adatkezelése volt, amely ezért nem jogellenes. Kiemelte, hogy az Avtv. alapján az alperes nem adatkezelő. Hivatkozott arra, hogy a felperes egészségi állapotára vonatkozó adatok az alapperben a peranyag részét képezték. Kiemelte, hogy az OOSZI szakvéleményt és dr. F. Cs. válaszát az M.56/2010. számú perben védekezése alapjaként használta fel a Pp.164.§, 166.§ és 3.§ (3) és (5) bekezdése szerint. Utalt arra, hogy a felperes által indított perek tárgya minden esetben a felperes egészségi állapota volt, az alperes peres félként az egészségi állapotra vonatkozó személyes adatok megismerésére jogosult volt. Hivatkozott arra, hogy az esélyegyenlőség sérelmét jelentheti, ha az eljárást kezdeményező fél a titokvédelemmel kapcsolatos jogait visszaélészerűen gyakorolja, felperes pedig a hozzájárulást soha nem vitatta, az egészségi adtok kezelése ellen nem tiltakozott. Előadta, hogy az alperes kizárólag a bírósági eljárás keretei között használta fel az adatokat, arról harmadik személy nem szerzett tudomást, a felperes ezért nem

szenvedett jogsérelmet. Kifejtette, hogy a FÜV határozatok alapján - mivel azok a betegségek BNO kódjait tartalmazzák - a felperes egészségi állapotával tisztában volt, dr. F.Cs. válasza új adatot, tényt nem tartalmazott, így az Avtv.-ben érvényesülő „adatelv” nem sérült. Sérelmezte a nem vagyoni kártérítés összegét, álláspontja szerint a nem vagyoni kártérítés rendkívül eltúlzott és az elsőfokú bíróság nem jelölte meg a nem vagyoni sérelmeket vagy hátrányokat megalapozó tényeket. Utalt arra, hogy a felperes pszichés megterhelése kétségszű, mivel öt évet várt a személyiségi jogi per megindításával, és korábban nem tiltakozott adatai felhasználása ellen, magatartása a fokozatosság elvének nem felel meg, kifejezetten rosszindulatú. Álláspontja szerint a felperes pszichés leterhelését nem az adatkezelés és felhasználás, hanem az elhúzódó perek okozzák.

A felperes fellebbezése a személyhez fűződő jog megsértésének megállapítására irányuló részében megalapozott, az alperes fellebbezése a nem vagyoni kártérítés összegének leszállítására irányuló részében részben megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azonban a helyesen megállapított tényállásból levont jogkövetkeztetésekkel csak részben ért egyet a másodfokú bíróság.

Az alperes fellebbezése a passzív perbeli legitimációt és a kereseti kérelem jogalapját érintette, ezért elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az alperes adatkezelőnek minősült-e, és adatkezelőként jogellenesen járt-e el a felperes személyes adatainak megszerzésével, kezelésével, felhasználásával.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az Avtv. alapján az alperest adatkezelőnek kell tekinteni. Az Avtv. hatálya az 1/A.§ alapján a Magyar Köztársaság területén folytatott minden olyan adatkezelésre és adatfeldolgozásra kiterjed, amely természetes személy adataira vonatkozik. A 2.§ 2. b.) pont értelmében különleges adat az egészségi állapotra vonatkozó adat. A 2.§ 9. pontjában foglaltak szerint adatkezelés az alkalmazott eljárástól függetlenül az adatokon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, így például gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adatok további felhasználásának megakadályozása. A 2.§ 10. pontja értelmében adattovábbítás, ha az adatot meghatározott személy számára hozzáférhetővé teszik, míg a 11. pont alapján nyilvánosságra hozatal, ha az adatot bárki számára hozzáférhetővé teszik, így a törvény eltérő rendelkezése hiányában nyilvánosságra hozatalnak minősül az is, ha az adatot a fél a bíróság számára teszi hozzáférhetővé.

Az alperes a felperes különleges személyes adatát felhasználta, továbbította, nyilvánosságra hozta, ezért az Avtv. hivatkozott rendelkezései alapján adatkezelőnek kell tekinteni. Az Avtv. 3.§ (1) bekezdés a) és b) pontja értelmében a felperes személyes adatát az alperes akkor kezelhette volna, ha ahhoz a felperes hozzájárul, vagy az adatkezelést törvény vagy - törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben - helyi önkormányzat rendelete elrendeli.

Egyetért a másodfokú bíróság azzal, hogy az alperes állományilletékes parancsnoka a személyes adatot a felperes hozzájárulása és jogszabályi felhatalmazás nélkül kezelte, ezért az adatkezelés jogellenes volt. Az állományilletékes parancsnok adatkezeléséről a Hszt.75/A.§ (4) bekezdése rendelkezik, részére kizárólag az alkalmasság minősítését tartalmazó adat továbbítható. Arra nincs jogszabályi felhatalmazása, hogy az alkalmasság felméréséhez és az alkalmassági minősítéshez felhasznált egészségi, pszichikai és fizikai állapotra vonatkozó adatokat megkeresés révén megismerje, megszerezze, felhasználja.

Tévesen hivatkozott az alperes arra, hogy a perbeli jogok gyakorlása során megvalósult, perviteli célú adatkezelés jelen ügyben nem jogellenes. Az alperes a különleges adat megszerzése iránt az állományilletékes parancsnok útján közvetlenül intézkedett, annak ellenére, hogy perbeli jogainak jogszerű gyakorlásával módja lett volna arra, hogy a bíróságtól kérje a tényállás tisztázásához szükséges mértékben a FÜV megkeresése révén az egészségügyi dokumentáció beszerzését figyelemmel a Hszt.75/A.§ (5) bekezdésében foglaltakra.

Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a perbeli védekezéshez általában csak olyan személyes adat használható fel, amelynek kezelésére a fél jogosult, ettől való eltérés a személyes adat védelméhez, illetve az igazság kiderítéséhez fűződő érdekek egybevetése alapján indokolt. A felperes különleges személyes adata a jelen ügyben még alkalmazandó 1959. évi IV. tv. (továbbiakban 1959. évi Ptk.) 81.§ (1) bekezdése szerint a lentebb kifejtendők szerint magántitoknak, egészségre vonatkozó bizalmas adatnak minősül, melynek megőrzéséhez a felperesnek méltányolható érdeke fűződik. Személyiségi jogsértés akkor valósul meg, ha a magántitok sérelmére hivatkozó félnek volt olyan méltányolható magánérdeke, amely a jogsértő, ugyancsak méltányolható magánérdekével szemben elsőbbséget élvez (BDT2015/3243.). Nem valósít meg személyiségi jogsértést az érdekek összevetése alapján - annak ellenére, hogy a bizonyító fél adatkezelésre nem jogosult - a magántitkot, személyes adatot tartalmazó bizonyíték becsatolása, ha az a per tárgyával releváns módon összefügg és az igazság - más módon nem biztosítható - érvényesülését szolgálja. Jelen ügyben az alperes oldalán a fentiekben már kifejtettekre tekintettel nem áll fenn a felperes méltányolható érdekével szemben elsőbbséget élvező érdek, és nem hivatkozhat az alperes az esélyegyenlőség sérelmére sem, mivel lehetősége lett volna arra, hogy jogszerűen, a bíróság megkeresése alapján - a per eldöntéséhez szükséges mértékben - váljanak a felperes által sérelmezett adatok a bizonyítási eljárás részévé. Az alperes jogsértő magatartása abban áll, hogy az állományilletékes parancsnok közvetlenül intézkedett a felperesre vonatkozó olyan személyes adatok beszerzése, majd továbbítása/nyilvánosságra hozatala iránt, amelyek kezelésére nem volt jogosult. Nem minősül azonban jogellenes magatartásnak az adott tartalmú - felperes által sérelmezett - viszontkereset előterjesztése, s ezzel a pertartam növekedése. A viszontkereset előterjesztése után jogszerűen a per anyagává válhattak volna a felperes által kifogásolt adatok, így a felperes számára ezzel okozott stressz a jelen per keretei között ezért nem értékelhető.

Nem ért egyet a másodfokú bíróság azzal, hogy a 2003. évi perben történt felhasználásra tekintettel az alperes nem magántitkot ismert meg. Az M.1238/2003. számú ügyben a jogszerű felhasználás az Avtv. által meghatározott módon történt. Az adatkezelés az Avtv.5.§ (1) és (2) bekezdése szerint mindig célhoz kötött, a személyes adat csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig kezelhető. Az alapperbeli jogszerű, célhoz kötött felhasználás nem jogosítja fel az alperest arra, hogy az adatot szabadon kezelje, bármikor, akár más perben felhasználja. A személyes adatok jogszerű felhasználásukat követően személyes adat jellegüket továbbra is megőrzik, védettségük ugyanúgy fennáll, mint a jogszerű felhasználás előtt, ezért az eredeti célhoz nem kötött felhasználás személyiségi jogsértést valósít meg.

A felperes különleges személyes adata magántitoknak, egészségi állapotra vonatkozó bizalmas adatnak minősül. Az alperes az 1959. évi Ptk. 81.§ (1) bekezdése alapján a magántitokkal visszaélt, megsértette a felperes magántitokhoz fűződő személyiségi jogát, melynek megállapítását a felperes keresetében alappal kérte, ezért a keresetet ebben a részében teljesíteni kellett.

Részben alapos azonban az alperesnek a nem vagyoni kártérítés leszállítása iránti fellebbezése. A fenti indokokból kiemeli a másodfokú bíróság, hogy a nem vagyoni kártérítési igényt az M.56/2010. számú per elhúzódása nem alapozza meg. A felperes különleges adata jogszerűen is beszerezhető

lett volna a perben, a különleges adatra az alperes perbeli védekezése körében hivatkozott. Önmagában a perbeli védekezés azért, mert alaptalan, nem tekinthető jogellenesnek, nem felróható. A nem vagyoni kártérítés megállapítása során nem hagyható figyelmen kívül a jogsértés súlya, a felróhatóság mértéke, a jogsértésnek a sértettre gyakorolt hatása (BDT2011/2576. szám). Az alperes jogsértése a különleges személyes adat megszerzésével és becsatolásával valósult meg, a felperes egyéb sérelmei - ahogy erre az elsőfokú bíróság is helyesen hivatkozott - a nem vagyoni kártérítés körében nem értékelhetők. Az alperes a felperesnek hátrányt okozott, amellyel arányban a másodfokú bíróság mérlegelése szerint 250.000 forint összegű nem vagyoni kártérítés áll, mely összegében alkalmas a felperest ért nem vagyoni hátrány kompenzálására.

Fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes magántitokhoz való személyhez fűződő jogát, és az alperest terhelő nem vagyoni kártérítés összegét 250.000 forintra leszállította.

Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása a másodfokú bíróság mérlegelése szerint az elsőfokú pervesztességi és pernyertességi arányokat nem érintette, mivel a felperes 1.700.000 forint összegű marasztalásra irányuló kereseti kérelméhez képest ugyan csak 250.000 forint erejéig lett pernyertes, alapos volt viszont a személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása iránt előterjesztett keresete. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által a felperes javára megítélt elsőfokú részperköltséget nem érintette.

A felperesi fellebbezés pertárgy értéke 1.200.000 forint, az alperesi fellebbezés pertárgy értéke - meg nem határozható pertárgyérték figyelembe vételével 600.000 forint volt, a felperes fellebbezése részben, a jogsértés megállapítása erejéig volt megalapozott, a felperes 1.200.000 forint tekintetében pervesztés lett. Az alperes fellebbezése ugyancsak részben, 250.000 forint erejéig volt alapos, ezért a másodfokú bíróság a Pp.81.§ (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte az alperes javára részperköltség megfizetésére a pernyertesség-pervesztesség arányának mérlegelésével.

A per az 1990. évi XCIII. tv. 57.§ (1) bekezdés o) pontja értelmében illetékmentes, ezért a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.

Pécs, 2017. június 1.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. előadó bíró, Dr. Berki Csilla s.k. bíró